

הן מופקדין לכל מי שיחפוץ, והלה [המודר] נוטל ואוכל, ומותר.

ורבי יוסי אוסר⁽²⁶⁾ להפקיר את המזונות ושיזכה בהן אחר⁽²⁷⁾. עד כאן המשנה.

אמר רבא: מאי טעמא דרבי יוסי? הלא כיון שהפקיר את המזונות או נתנם לאחר שוב אינו נהנה מנכסי המדיר?

אלא, גזירה משום מעשה דבית חורון⁽²⁸⁾, המובא במסכת נדרים⁽²⁹⁾:

שנינו במשנה: "המדיר את אשתו רבי יהודה אומר בישראל חדש אחד יקיים, ושניים יוציא ויתן כתובה, ככהן שניים יקיים ושלשה יוציא ויתן כתובה". וכו':

ומדייקת הגמרא: מתוך ששינה רבי יהודה מלשון תנא קמא, שאמר — "שלשים יום", ואילו הוא אמר "חודש אחד", משמע שבא לחלוק עליו אף בישראל⁽³⁰⁾.

ומקשינן: הלא בישראל היינו תנא קמא, ובמה נחלקו?

אמר אביי: אכן רבי יהודה לא נחלק בישראל, אלא רק בכהנת אתא לאשמועינן שממתין חדשים, ואגב כהנת נקט "בישראל חדש אחד"⁽³¹⁾.

רבא אמר: חדש מלא וחדש חסר איכא בינייהו. כלומר לדעת תנא קמא — ימתין שלשים יום, ואילו לדעת רבי יהודה ימתין

אמר — אם שלי הן, הרי הן מוקדשים לשמים.

אמר לו — 'נתתי לך את שלי כדי שתקדישם לשמים?!

אמר לו — 'נתת לי את שלך, אלא כדי שתהא אתה ואביך אוכלים ושותים ומתמצים זה לזה, ויהיה עוון תלוי בראשי'.

אמרו חכמים: כל מתנה שאינה שאם הקדישה תהא מקודשת, אינה מתנה". נדרים מח' ע"א.

ומשום מעשה זה גזר רבי יוסי לאסור לתת למודר על ידי הפקר, מחשש שאין זה הפקר גמור.

30. על פי השיטה מקובצת.

31. הרשב"א כתב, שתנא קמא לא חלק על רבי יהודה בדין זה, אלא שלא דיבר בענין זה כלל, ורבי יהודה הוסיף על דבריו. ודקדק זאת, מלשון "אתא לאשמועינן", ואם היה חולק על תנא קמא, היה על הגמרא לומר "איכא בינייהו".

26. רבינו חננאל פסק כדעת רבי יוסי, מכך שפרש רבא את דבריו.

אך הרמב"ם (פ"ז מהלכות נדרים הט"ו) פסק כרבנן. ויש לבאר לפי שיטתו, שאין הדבר דומה למעשה דבית חורון, כיון שבנידון דידן אם היה אחר זוכה במזונות ומקדישן, היה הקדישו הקדש. ולכן מועיל לעשות בצורה זו. הרשב"א.

27. אבל בנותן מתנה לחברו, אף לדעת רבי יוסי מותר. כמבואר בסוגיא בנדרים מג ב.

28. ואם הפקיר את המזונות קודם שנדר, אף לדעת רבי יוסי מותר, כיון שבזה לא שייך גזירת בית חורון. ר"ן נדרים מג ב.

29. וכך היה המעשה: "מעשה באחד בבית חורון, שהיה אביו נודר ממנו הנאה, והיה משיא את בנו.

ואמר לחבירו — 'חצר וסעודה נתונים הינן לפניך אלא כדי שיבא אבא ויאכל עמנו בסעודה'.